

ΕΠΙΚΑΙΡΗ ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών

Θέμα: «Η Παπούρα “θυσιάζεται”. Ανάγκη επαναθεώρησης της απόφασης τοποθέτησης του ραντάρ, ελλείψει επαρκούς τεκμηρίωσης»

Στις 12 Ιουλίου 2025, η UNESCO στο πλαίσιο της 47ης Συνόδου της Επιτροπής Παγκόσμιας Κληρονομιάς, ανακοίνωσε την ένταξη των ανακτόρων της Μινωικής περιόδου που βρίσκονται στην Κρήτη, στον Κατάλογο της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Η απόφαση αυτή χαιρέτιστηκε τόσο από τις Υπουργούς Πολιτισμού και Τουρισμού, όσο και από τον ίδιο τον Πρωθυπουργό. Χαρακτηρίστηκε δε, ορόσημο για τη Χώρα μας, που επισύρει παράλληλα τεράστια ευθύνη για τη διαφύλαξη και προστασία του πολιτισμού μας.

Ωστόσο, στον αντίποδα των παραπάνω παραδοχών, συνεχίζει να βρίσκεται κατά οξύμωρο τρόπο, η εμμονή του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, για εγκατάσταση στο λόφο Παπούρα, των ραντάρ του υπό ανέγερση αεροδρομίου Καστελίου, ως τη μοναδική εφικτή λύση, η οποία όμως απειλεί με απαξίωση και αλλοίωση ένα μοναδικό εύρημα, το οποίο, από πλήθος αρχαιολόγων διεθνώς, χαρακτηρίζεται ως το «μνημείο του αιώνα». Σε απάντηση αυτής της στάσης της Πολιτείας και σε συνέχεια της εκπεφρασμένης αντίθεσης της επιστημονικής κοινότητας, πληθαίνουν οι αντιδράσεις της τοπικής κοινωνίας, με ερωτήματα που βλέπουν συνεχώς το φως της δημοσιότητας και καταρρίπτουν τους ισχυρισμούς του αρμόδιου Υπουργείου. Συγκεκριμένα:

- Όπως καταγγέλλεται από αρχαιολόγους, ιστορικούς, αλλά και δημοσιογράφους που παρακολούθησαν τη συνεδρίαση του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου (ΚΑΣ), δεν παρουσιάστηκε καμία τεχνική μελέτη που να συγκρίνει εναλλακτικές θέσεις και να καταλήγει με επαρκή τεκμηρίωση στη χωροθέτηση στο λόφο Παπούρα ως μονόδρομο. Αντιθέτως, φέρεται να ασκήθηκαν πιέσεις για την αποδοχή της αφού μόνο μία εναλλακτική αναφέρθηκε προφορικά, η οποία δεν προχώρησε λόγω κόστους απαλλοτρίωσης, γεγονός που πιθανότατα υποδηλώνει ότι η επιλογή της Παπούρας έγινε για οικονομικούς και όχι για λόγους ασφαλείας.
- Ο λόφος Παπούρα είναι αναγνωρισμένο αρχαιολογικό μνημείο διεθνούς σημασίας, υποψήφιο για διεθνή βραβεία, με ευρήματα που μπορούν να ανατρέψουν την υπάρχουσα γνώση για την προϊστορική αρχαιολογία του Αιγαίου. Παρ' όλα αυτά, αναμένεται να πραγματοποιηθούν βαθιές εκσκαφές σε έκταση 40 στρεμμάτων, χωρίς ολοκληρωμένες μελέτες για την προστασία του.
- Η τοποθέτηση του ραντάρ σε απόσταση μόλις 30 μέτρων από το μνημείο αλλοιώνει ανεπανόρθωτα το αρχαίο τοπίο και παραβιάζει τόσο τις διεθνείς συμβάσεις για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, όσο και την ελληνική νομοθεσία προστασίας αρχαιοτήτων.
- Η Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (ΥΠΑ) φέρεται πρόθυμη να επανεξετάσει εναλλακτικές λύσεις, αλλά μόνο σε χώρους που έχουν ήδη απαλλοτριωθεί, γεγονός που συνιστά στενά οικονομική και όχι επιστημονική ή τεχνική προσέγγιση στο ζήτημα της αεροναυτιλιακής ασφάλειας.

Κατά συνέπεια,

Ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

1. Υπήρξαν ολοκληρωμένες μελέτες που εγκρίθηκαν ή η απόφαση του Υπουργείου βασίστηκε μόνο σε προμελέτες αξιολόγησης συγκεκριμένων θέσεων και δη, ήδη απαλλοτριωμένων, και ποιο το πλήθος των θέσεων αυτών; Πόσο πραγματικά ανυπέρβλητη είναι η μετακίνηση του ραντάρ; είναι τόσο ώστε σε περίπτωση μη ύπαρξης του λόφου δε θα ολοκληρωνόταν η υλοποίηση του αεροδρομίου;
2. Δεδομένου ότι η τοποθέτηση των ραντάρ στο λόφο Παπούρα και οι παρεμβάσεις στο συγκεκριμένο χώρο, παραβιάζουν τον Ν. 4858/2021 περί προστασίας των αρχαιοτήτων, καθώς και το αρ.24 Σ, προτίθεται να προβεί σε ενέργειες για να επαναθεωρηθεί η απόφαση τοποθέτησης των ραντάρ στο συγκεκριμένο λόφο και να γίνουν οι απαραίτητες ολοκληρωμένες μελέτες εξεύρεσης άλλης εφικτής θέσης εγκατάστασης, ή θεωρεί ότι η μετακίνησή τους είναι τόσο ανυπέρβλητη, ώστε αν δεν υπήρχε ο λόφος δεν θα μπορούσε να ολοκληρωθεί και η κατασκευή του αεροδρομίου;

Ο Ερωτών Βουλευτής
Μαμουλάκης Χάρης